

Hvidbog for Natura 2000-handleplanen for N93 Lindet Skov,
Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov

TØNDER
KOMMUNE

Haderslev
Kommune

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Liste med indkomne hørings svar	3
3. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af hørings svar	3
4. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger	5
5. Bilag med kopi af hørings svar	6

1. Indledning

Natura 2000-handleplanen beskriver indsats, som skal sikre og forbedre vilkårene for de arter og naturtyper, der er udpeget i Natura 2000-området. Natura 2000-handleplanen er en sammenskrivning af de kommunale Natura 2000-handleplaner og Natura 2000-skovhandleplanerne udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Denne hvidbog indeholder Tønder Kommunes bemærkninger til hørings svar.

Natura 2000-handleplanen har været i høring i perioden 1. marts 2024 til 26. april 2024.

Der er i høringsperioden indkommet 1 hørings svar.

I hvidbogen er en oversigt over indkomne hørings svar og hvilke myndigheder, der har bemærket på hvilke dele af hørings svarene. Endvidere præsenteres uddrag af de enkelte hørings svar med myndighedernes bemærkninger. Bemærkninger, der medfører ændringer i handleplanen er ligeledes markeret.

Det indsendte hørings svar fremgår af bilag.

2. Liste med indkomne hørings svar

Nedenstående liste viser indkomne hørings svar til den samlede Natura 2000-handleplan.

Offentlige myndigheder
Miljøstyrelsen
Foreninger/organisationer
Ingen bemærkninger
Privatpersoner og private lodsejere
Ingen bemærkninger

3. Myndighedernes bemærkninger til uddrag af hørings svar

Myndighederne angiver her bemærkninger til de indkomne hørings svar. Det er den myndighed, som er ansvarlig for de respektive arealer og arter i Natura 2000-området, som kommer med bemærkning.

Det angives i svaret, hvis det fører til ændringer i Natura 2000-handleplanen. Dette er markeret med fed skrift under myndighedernes bemærkninger.

I nedenstående skema forkortes Miljøstyrelsen til: MST og Tønder Kommune til: TK

Uddrag af hørings svar	Bemærkninger
Afsender: MST Bemærker at Kommunalbestyrelsen er forpligtiget til at gennemføre Natura 2000-planen og henviser til formuleringen om frivillighed. Som medudgiver ønsker MST, at det specificeres yderligere, ved at der fx skrives "som udgangspunkt"	Tønder Kommune: Teksten tilrettes. Det betyder at der tilføjes et "som udgangspunkt" i teksten
Afsender: MST Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Miljømålsloven er blevet udstedt den 26. maj 2023 (lovbekendtgørelse nr. 692 af 26/05/2023)	Tønder Kommune: Teksten tilrettes Det betyder, at lovhenvi sning for Miljømålsloven rettes til
Afsender: MST Naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 2. oktober 2022) skal rettes til Naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelsen nr. 1392 af 4. oktober 2022)	Tønder Kommune: Teksten tilrettes Det betyder, at lovhenvi sningen for Naturbeskyttelsesloven rettes til
Afsender: MST Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret. Miljøstyrelsen bemærker, at flere planlagte indsatser i Natura 2000-planen for planperioden 2016-21 ikke er adresseret i redegørelsen for gennemførelse af indsatser	Tønder Kommune: Teksten tilrettes Det præciseres, at LIFE Høj mose-projektet har været til gavn for arten tinksmed idet der igennem rydning af fyrretræer og hævet vandstand er skabt bedre fouragerings- og yngleområder i Hønning Mose. Med projektet er der yderlige forsøgt, at udvide det kortlagte levested for tinksmed. Det præciseres, at der gennem LIFE Høj mose-projektet sket betydelige rydninger på eng-, mose- og hedearealer.

<p>i sidste planperiode, jf. bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner § 2, stk. 4. Følgende indsatser mangler redegørelse og skal derfor tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen: - Forbedring af levesteder for tinksmed - Grundlæggende indsats på hedearealer - Bekæmpelse af invasive arter på tør hede med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %. - Skovnaturtypebevarende drift og pleje på ikke-fredskovspligtige arealer - ”Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.” Det bør tydeliggøres i hvilket omfang de gennemførte indsatser har været målrettet denne retningslinje. Hvis indsatsen ikke har været relevant noteres dette blot.</p>	<p>Der gøres opmærksom på, at der i 2. planperiode var kortlagt forekomst af invasive arter på mere end 10% på et 6,3 ha stort areal (4030 tør hede) i den nord-østlige del af Hønning Mose. I 3. planperiode er der her kortlagt naturtypen nedbrudt højmoser (7120) uden kortlagt forekomst af invasive arter. Det vurderes derfor, at der var en fejl i kortlægningen i 2. planperiode.</p> <p>Der er kortlagt flere områder med naturtype skovbevokset tørvemose (91D0) i området omkring Hønning. LIFE-højmoser projektet har fokus på gendannelse af naturtypen aktiv højmoser med den hertil tilhørende hydrologi og naturlig vegetation. Der er derfor foretaget bl.a. rydninger på arealer med skovbevokset tørvemose til fordel for aktiv højmoser. LIFE-Højmoser projektet er afsluttet i 2023 og der bliver løbende evalueret på evt. genrydning.</p> <p>Det betyder, at der i tabel 3 tilføjes, at LIFE-Højmoser-indsatsen også er rettet mod forbedring af tinksmeds fouragerings- og ynglested. Det præceseres, at LIFE Højmoser-indsatsen har bidraget med omfattende rydninger på hedearealer.</p>
<p>Afsender MST: Miljøstyrelsen bemærker, at en planlagt indsats i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsats fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen: - Rydning af invasive arter på skovnaturtyper uden fredskovspligt (MST har kortlagt 5,9 ha med invasive arter på mere end 10% af arealet) - ”Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats”. Det kan være, der ikke er nogle relevante indsatser jfr. ovenstående. I så fald noteres dette blot. Vedrørende indsats skovnaturtyper uden fredskovspligt i området bemærker Miljøstyrelsen at kommunen planlægger skovnaturtypebevarende drift og pleje på et langt større areal (92 ha) end det Miljøstyrelsen har kortlagt som skovnaturtyper uden fredskovspligt (26,9 ha).</p>	<p>Tønder Kommune: Teksten tilrettes.</p> <p>Det betyder, der tilføjes at indsatser foretaget i 1. og 2. planperiode evalueres løbende og evt. nødvendige indsatser, som genrydning, hydrologiske tiltag, iværksættes og at 92 ha rettes til 26,9 ha og 5,9 ha invasive arter tilføjes i tabel 4.</p>
<p>Afsender MST:</p>	<p>Tønder Kommune: Tabellen tilrettes</p>

<p>Miljøstyrelsen skal bemærke, at miljømålslovens § 46 a indeholder krav om, at den kommunale handleplan indeholder en oversigt over fordeling af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljøministeriet og offentlige lodsejere. Oversigten skal sikre gennemskuelighed i tilfælde, hvor der er flere aktører, således at det kan vurderes, hvordan Natura 2000-planens indsatsprogram samlet set planlægges realiseret. Naturstyrelsen indgår som offentlig lodsejer, som selv udarbejder forvaltningsplaner for egne arealer. Naturstyrelsen skal derfor stå som lodsejer i tabel 6 ikke som handleplanmyndighed</p>	<p>Det betyder at Naturstyrelsen fjernes som handleplanmyndighed i tabel 6</p>
<p>Afsender MST: Miljøstyrelsen bemærker følgende i forhold til indholdet i Natura 2000-handleplanen side 12: Tekst under tabel 6 er en gentagelse af tekst over tabellen.</p>	<p>Tønder Kommune: Teksten tilrettes</p> <p>Det betyder, at gentagelsen i tabel 6 fjernes</p>
<p>Afsender MST: Miljøstyrelsen vil gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen forventer at foretage mindre tekstmæssige justeringer i noget af Miljøstyrelsen indhold. Miljøstyrelsen vil efter høringen kontakte den kommunale tovholder med opdateret indhold.</p>	<p>Tønder Kommune: MSTs tekst rettes evt. til</p> <p>TK afventer evt. kontakt fra MST</p>

4. Myndighedernes egne redaktionelle tilpasninger

-

5. Bilag med kopi af hørings svar

Bilag 1 Hørings svar fra Miljøstyrelsen

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Tønder Kommune
Haderslev Kommune

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2024-16715
Den 16-04-2024

Hørings svar fra Miljøstyrelsen i forbindelse med offentlig høring af Natura 2000-handleplan Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov område nr. 93

Miljøstyrelsen sender hermed hørings svar til forslaget til Natura 2000-handleplanen og har følgende bemærkninger til den.

Hørings svaret indeholder bemærkninger til følgende emner

- Indsatser med frivillig gennemførelse
- Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger
- Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode
- Behov for indsatser
- Indsatser fordelt på aktør
- Andre bemærkninger

Bemærkninger

Indsatser med frivillig gennemførelse

Miljøstyrelsen henleder opmærksomheden på, at de kommunale Natura 2000-handleplaner er udarbejdet i medfør af Miljømålslovens § 37 a, hvorefter kommunalbestyrelsen udarbejder en handleplan til gennemførelse af Natura 2000-planen inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. Ifølge Miljømålslovens § 46 a, stk. 4, skal kommunalbestyrelsen sikre gennemførelse af en vedtaget handleplan.

Kommunalbestyrelsen er dermed forpligtet til at gennemføre Natura 2000-planen, også hvis det skulle vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må derfor ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunalbestyrelsen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser.

Miljøstyrelsen henviser til formuleringen af sætningen om frivillighed i afsnit 7, hvor det ikke fremgår tydeligt, at der er andre muligheder end frivillige aftaler.

Miljøstyrelsen ønsker som medudgiver af Natura 2000-handleplanen, at det specificeres yderligere fx ved at skrive at "Projekterne gennemføres som udgangspunkt ved frivillige aftaler..."

Henvisninger til love og de lovmæssige bindinger

Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Miljømålsloven er blevet udstedt den 26. maj 2023 (lovbekendtgørelse nr. 692 af 26/05/2023), hvorfor lovhenviisning bør rettes.

Miljøstyrelsen skal desuden gøre opmærksom på, at den nyeste bekendtgørelse af Naturbeskyttelsesloven er blevet udstedt den 4. oktober 2022 (lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04/10/2022), hvorfor lovhenviisning bør rettes.

Redegørelse for gennemførelse af Natura 2000-handleplan fra sidste planperiode

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at Natura 2000-handleplanen efter bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27/06/2016, § 2, stk. 4) skal indeholde en redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er realiseret.

Miljøstyrelsen bemærker, at flere planlagte indsatser i Natura 2000-planen for planperioden 2016-21 ikke er adresseret i redegørelsen for gennemførelse af indsatser i sidste planperiode, jf. bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner § 2, stk. 4. Følgende indsatser mangler redegørelse og skal derfor tydeliggøres i afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- Forbedring af levesteder for tinksmæd
- Grundlæggende indsats på hedearealer
- Bekæmpelse af invasive arter på tør hede med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %.
- Skovnaturtypebevarende drift og pleje på ikke-fredskovspligtige arealer
- "Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats." Det bør tydeliggøres i hvilket omfang de gennemførte indsatser har været målrettet denne retningslinje. Hvis indsatsen ikke har været relevant noteres dette blot.

Behov for indsatser

Miljøstyrelsen bemærker, at en planlagt indsats i Natura 2000-planen for nyeste planperiode 2022-27 ikke er adresseret i afsnittet om behov for indsatser, jf. miljømålslovens § 46 a. Følgende indsats fremgår ikke af afsnittet og skal derfor tilføjes afsnittet herom i Natura 2000-handleplanen:

- Rydning af invasive arter på skovnaturtyper uden fredskovspligt (MST har kortlagt 5,9 ha med invasive arter på mere end 10% af arealet)
- "Indsatser gennemført i første og anden planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats". Det kan være, der ikke er nogle relevante indsatser jfr. ovenstående. I så fald noteres dette blot.

Vedrørende indsats skovnaturtyper uden fredskovspligt i området bemærker Miljøstyrelsen at kommunen planlægger skovnaturtypebevarende drift og pleje på et langt større areal (92 ha) end det Miljøstyrelsen har kortlagt som skovnaturtyper uden fredskovspligt (26,9 ha).

Indsatser fordelt på aktør

Miljøstyrelsen skal bemærke, at miljømålslovens § 46 a indeholder krav om, at den kommunale handleplan indeholder en oversigt over fordeling af indsatsen mellem kommunale myndigheder, Miljøministeriet og offentlige lodsejere. Oversigten skal sikre gennemskuelighed i tilfælde, hvor der er flere aktører, således at det kan vurderes, hvordan Natura 2000-planens indsatsprogram samlet set planlægges realiseret.

Naturstyrelsen indgår som offentlig lodsejer, som selv udarbejder forvaltningsplaner for egne arealer. Naturstyrelsen skal derfor stå som lodsejer i tabel 6 ikke som handleplanmyndighed.

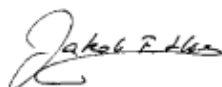
Andre bemærkninger

Miljøstyrelsen bemærker følgende i forhold til indholdet i Natura 2000-handleplanen side 12:
Tekst under tabel 6 er en gentagelse af tekst over tabellen.

Miljøstyrelsen vil gøre opmærksom på, at Miljøstyrelsen forventer at foretage mindre tekstmæssige justeringer i noget af Miljøstyrelsen indhold. Miljøstyrelsen vil efter høringen kontakte den kommunale tovholder med opdateret indhold.

Kommunen er velkommen til at kontakte Miljøstyrelsen, hvis styrelsens bemærkninger skulle give anledning til spørgsmål. Styrelsen indgår gerne i dialog om de afgivne bemærkninger. Ved spørgsmål kan kommunen kontakte afsender af denne mail, Ditte Galsgård digal@mst.dk eller Katrine Hansen Lemming kathl@mst.dk.

Med venlig hilsen

Jakob Høeg
Fagkoordinator chef for natur

Miljøstyrelsen
+45 72 54 40 00
mst@mst.dk